

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	22322 - Educació per la Igualtat de Gènere / 1
Titulació	Grau d'Educació Social - Tercer curs Grau de Pedagogia (Pla 2009) - Tercer curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Francisca Salvá Mut f.salva@uib.es	Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria					

Contextualització

El context de l'assignatura "Educació per a la Igualtat de Gènere" ve determinat pels següents elements:

1. La seva ubicació com a assignatura obligatòria en el pla d'estudis d'Educació Social i com a optativa en els de Pedagogia:

- En el context dels estudis d'Educació Social: forma part de la matèria "Educació Familiar i Desenvolupament Comunitari", inclosa en el mòdul "Intervenció professional en Educació social" dels Estudis de Grau en Educació Social. Està ubicada en el segon semestre del tercer curs i és la primera que es fa en aquesta temàtica. A quart hi ha una assignatura específica sobre violència de gènere ("Violència de gènere i intervenció socioeducativa").

- En el context dels estudis de Pedagogia: no hi ha cap altra matèria sobre aquesta temàtica en el pla d'estudis.

- Té una càrrega horària definida i no té reconeguts grups mitjans ni petits.

2. La seva ubicació en l'àmbit dels estudis de gènere.

3. La legislació espanyola i autonòmica en la matèria que estableix l'obligatorietat d'incloure l'educació per a la igualtat de gènere en els diferents nivells i àmbits educatius.

4. La rellevància personal, social i econòmica de la temàtica objecte d'estudi i la relativa novetat de la intervenció professional dels educadors i educadores socials i dels pedagogs i pedagogues en aquest àmbit.

L'assignatura està dins la modalitat d'estudis presencials però es realitza amb el suport de la plataforma de Campus Extens, a través de la qual es pot accedir a materials de l'assignatura i realitzar una part de les activitats.

Requisits

Guia docent

Amb el desenvolupament d'aquesta assignatura es pretén que l'alumnat desenvolupi les competències necessàries que li permeti assolir els següents objectius:

- Utilitzar el concepte de gènere com a perspectiva crítica de la desigualtat entre dones i homes.
- Identificar els elements diferencials de la socialització en funció de gènere.
- Analitzar de manera crítica els estereotips sexistes i la seva influència en el desenvolupament de les persones i les societats.
- Sintetitzar les principals fites, orientacions i àmbits d'actuació de les polítiques per a la igualtat en l'àmbit de l'educació i de la intervenció socioeducativa.
- Analitzar els principals elements que influeixen en l'educació de les persones (família, escola, mitjans de comunicació, pautes de consum, creació artística i cultural,...) des d'una perspectiva de gènere
- Identificar i analitzar programes i recursos d'educació per a la igualtat de gènere.
- Utilitzar instruments i recursos per a introduir la perspectiva de gènere i, més concretament, la coeducació per a la igualtat i la prevenció de la violència de gènere en el treball socioeducatiu.

Competències

Específiques

- * Amb aquesta assignatura es contribuirà a l'assoliment de les següents competències específiques del títol d'EDS: CE1. Comprensió dels processos, institucions i idees que s'han donat històricament i que han configurat els models actuals d'intervenció socioeducativa. CE3. Conèixer els supòsits pedagògics i biopsicosocials que estan en la base dels processos de intervenció socioeducativa, així com les característiques fonamentals dels entorns d'intervenció. CE7. Aplicar tècniques de detecció de factors d'exclusió i discriminació que dificulten la inserció social i laboral de subjectes i col·lectius. CE11. Dissenyar i dur a terme projectes d'investigació sobre el medi social i institucional i sobre les persones i grups amb els que es realitza la intervenció. .

Genèriques

- * Aquesta assignatura contribuirà a l'assoliment de les competències generals de títol d'EDS i especialment a les següents: CT7. Capacitat crítica i autocrítica CT8. Capacitat empàtica, respectuosa, solidària i de confiança cap els subjectes i institucions. CT12. Adaptació a situacions noves CT14. Obertura cap l'aprenentatge al llarg de tota la vida .

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Continguts temàtics

Mòdul 1. Gènere i Educació

Tema 1. El concepte de gènere com a perspectiva crítica de les desigualtats entre dones i homes.

Tema 2. L'aprenentatge dels gèneres a les societats formalment igualitàries.

Guia docent

Mòdul 2. Intervenció socioeducativa amb perspectiva de gènere

Tema 3. Intervenció socioeducativa amb perspectiva de gènere: concepte, marc legal i àmbits de la intervenció.

Tema 4. Intervenció socioeducativa amb perspectiva de gènere: estratègies, programes i recursos.

Metodologia docent

Activitats de treball presencial (1,68 crèdits, 42 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Exposicions i reflexió sobre els continguts teòrics	Grup gran (G)	A les classes es farà la presentació dels continguts teòrics i es faran servir estratègies participatives per tal de facilitar la comprensió dels mateixos.	20
Classes pràctiques	Anàlisi de gènere	Grup gran (G)	Desenvolupar la capacitat d'anàlisi de gènere. A partir de les orientacions que facilitarà la professora, es realitzarà el treball d'anàlisi i la posta en comú.	10
Classes pràctiques	Intervenció socioeducativa amb perspectiva de gènere	Grup gran (G)	Desenvolupar la capacitat d'introduir la perspectiva de gènere en projectes d'intervenció socioeducativa. Estudi de casos.	10
Avaluació	Examens escrits	Grup gran (G)	Es faran dues avaluacions parcials dels aprenentatges realitzats.	2

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula Digital.

Activitats de treball no presencial (4,32 crèdits, 108 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Preparació dels temes de l'assignatura	La professora plantejarà un seguit d'activitats que l'alumnat haurà de desenvolupar de forma autònoma i no presencial. Podran ser de recerca d'informació, comentari de textos, anàlisi documental,...	83
Estudi i treball autònom individual	Fòrums de l'assignatura	Participació en els fòrums de l'assignatura	5
Estudi i treball autònom individual o en grup	Anàlisi de gènere	Desenvolupar la capacitat d'anàlisi de gènere. A partir de les orientacions que facilitarà la professora, es realitzarà el treball d'anàlisi i la posta en comú.	20

Guia docent

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Per tal d'obtenir una avaluació positiva, s'ha d'obtenir una qualificació d'aprovat en cada una les següents activitats d'avaluació:

- Cada un dels dos examens escrits.
- Treballs i projectes.

Recordar l'article 32 del Reglament acadèmic de la UIB (Acord normatiu 9094, del dia 5 de juny de 2009), que assenyala:

Article 32. Fraus. Amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització fraudulenta d'alguna de les activitats d'avaluació incloses en l'avaluació d'alguna assignatura comportarà, segons les circumstàncies, una minusvaloració en la seva qualificació que, en els casos més greus, pot arribar a la qualificació de «suspens» (0,0) a la convocatòria anual. En particular, es considera un frau la inclusió en un treball de fragments d'obres alienes presentats de tal manera que es facin passar com a propis de l'estudiant.

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'alguns dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una minusvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Exposicions i reflexió sobre els continguts teòrics

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Altres procediments (no recuperable)
Descripció	A les classes es farà la presentació dels continguts teòrics i es faran servir estratègies participatives per tal de facilitar la comprensió dels mateixos.
Criteris d'avaluació	Participació a l'aula on es faci palesa la dedicació a l'estudi i al treball autònom i individual no presencial.

Percentatge de la qualificació final: 5%

Guia docent

Anàlisi de gènere

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Treballs i projectes (no recuperable)
Descripció	Desenvolupar la capacitat d'anàlisi de gènere. A partir de les orientacions que facilitarà la professora, es realitzarà el treball d'anàlisi i la posta en comú.
Criteris d'avaluació	Realització del treball d'anàlisi de gènere d'acord amb les orientacions de la professora i presentació en els terminis establerts.

Percentatge de la qualificació final: 30%

Examens escrits

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Altres procediments (recuperable)
Descripció	Es faran dues avaluacions parcials dels aprenentatges realitzats.
Criteris d'avaluació	Aprovar les dues proves escrites sobre els continguts de l'assignatura.

Percentatge de la qualificació final: 60%

Fòrums de l'assignatura

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Altres procediments (no recuperable)
Descripció	Participació en els fòrums de l'assignatura
Criteris d'avaluació	Participació en els fòrums de l'assignatura

Percentatge de la qualificació final: 5%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Durant el curs, s'aniran facilitant recursos específics en funció de les temàtiques i activitats que es duguin a terme.

Bibliografia bàsica

Simón, Maria Elena (2010). *La igualdad también se aprende. Cuestión de coeducación*. Madrid: Narcea SA.
Subirats, Marina (2017). *Coeducación, apuesta por la libertad*. Barcelona: Editorial Octaedro

Bibliografia complementària

Abad, María Luisa (2002). *Género y educación: la escuela coeducativa*. Barcelona: Graó.
Alcalde, A.; López, I. (2004). *Guía práctica para la integración de la igualdad entre mujeres y hombres en los proyectos de la cooperación española*. Madrid: Ministerio de Asuntos Exteriores. Secretaría de Estado para la Cooperación Internacional y para Iberoamérica.
Alonso, A. (Coord.) (2007). *Cambios sociales y género*. Sevilla: Junta de Andalucía.
Astelarra, Judith (2005). *Veinte años de políticas de igualdad*. Madrid: Cátedra.
Ballarín, P. (2001). *La educación de las mujeres en la España contemporánea (siglos XIX-XX)*. Madrid: Síntesis.

Guia docent

- Carrasco, C. (2009). Mujeres, sostenibilidad y deuda social. *Revista de Educación*, núm. extraordinario, pp. 169-191.
- Castaño, S.; García, C.; Gomáriz, N. (2005). *Guía de sensibilización y Formación en Igualdad de Oportunidades entre Mujeres y Hombres*. Madrid: Instituto de la Mujer.
- Comisión Europea (2010). Comunicación de la Comisión al Parlamento Europeo, al Consejo, al Comité Económico y Social Europeo y al Comité de las Regiones. Igualdad entre mujeres y hombres 2010. Bruselas, 18.12.2009. COM(2009) 694final.
- De Beauvoir, Simone (1999). *El segundo sexo*. Madrid: Cátedra. (1a. ed. 1949, ed. Gallimard).
- Esping Andersen, G.; Palier, B. (2009). "Familia y revolución del papel de la mujer". A Los tres grandes retos del Estado del bienestar. Barcelona: Ariel.
- Instituto de la Mujer (2004). *Guía para la incorporación de la perspectiva de género*. Madrid: Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales. Instituto de la Mujer. Unión Europea. Fondo Social Europeo.
- Instituto Nacional de Estadística (2011). *Mujeres y Hombres en España 2011*. Madrid: INE.
- Lomas, C. (comp.) (2004). *Los chicos también lloran. Identidades masculinas, igualdad entre los sexos y coeducación*. Barcelona: Paidós Educador.
- Lorente, M. (2009). *Los nuevos hombres nuevos. Los miedos de siempre en tiempos de igualdad*. Barcelona: Destino.
- Mernisi, Fátima (2002). *El harén político. El profeta y sus mujeres*. Sevilla: Ed. Del Oriente y del Mediterráneo.
- Moreno, Montserrat (1993). *Cómo se enseña a ser niña*. Madrid: Icaria.
- Moreno, Montserrat; Sastre, Genoveva (2010). *Cómo construimos universos. Amor, cooperación y conflicto*. Barcelona: Gedisa, SA.
- Mujeres Creando (2005). *La Virgen de los Deseos*. Buenos Aires: Tinta Limón.
- Naciones Unidas (2011). *Mujeres en el mundo. Informe 2011*. Nueva York: Naciones Unidas.
- Nash, Mary (2004). *Mujeres en el mundo. Historia, retos y movimientos*. Madrid: Alianza Editorial.
- Salvà, F., Rosselló, M.R. y Quintana, E. (2018). *Coeducar i prevenir la violència de gènere en educació secundària obligatòria. Orientacions i recursos*. Palma: Edicions UIB.
- Simón, María Elena (2008). *Hijas de la igualdad. Herederas de injusticias*. Madrid: Narcea.
- Tomé, A.; Subirats, M. (2007). *Balones fuera*. Barcelona: Octaedro.
- Tomé, A., Rambla, X. (2001). *Contra el sexismo. Coeducación y democracia en la escuela*. Madrid: ICE UAB. Síntesis.
- Valcárcel, A. (2012). *Feminismo en el mundo global*. Madrid: Cátedra.
- Valcuende del Río, J.M.; Blanco, J. (ed.) (2003). *Hombres. La construcción cultural de las masculinidades*. Madrid: Talasa.